

Van Beek

Ik kom bij de EMU-schuld. Op zichzelf is het heel bijzonder dat, zoals uit de stukken goed blijkt, die schuld fors terugloopt. In de stukken staat een bedrag van 478 mld gulden, 48% van het BBP. Dat zijn heel bijzondere resultaten. Daar hadden wij een paar jaar geleden, zowel in absolute als relatieve zin, niet van durven dromen.

Wij hebben als doelstelling – dat zal ook zeker onderdeel worden van het verkiezingsprogramma – dat de schuld in 25 jaar wordt afgelost. Wij hebben een mooi boekwerkje ontvangen van de Werkgroep begrotingsruimte, die voorrekenet hoeveel overschot daarvoor nodig is. Ik wil graag van de minister van Financiën horen hoeveel hij denkt dat wij de komende 25 jaar per jaar moeten overhouden om ervoor te zorgen dat de schuld is afgelost. Ik denk dat daarvoor ongeveer 1,5% nodig is bij een economische groei tussen de 2% en de 2,5%. De Partij van de Arbeid schijnt het echter met 1% te kunnen doen. Die wil alles wat boven de 1% wordt uitgegeven voor iets anders gebruiken. Dat gun ik deze partij graag. In het programma van de PvdA staat echter dat de doelstelling is om de staatsschuld in 25 jaar af te lossen. Volgens mij zijn die twee uitgangspunten niet combineerbaar. Ik wil graag van de kant van het kabinet horen, mede gebaseerd op de Werkgroep begrotingsruimte, hoeveel ruimte jaarlijks overgehouden moet worden om dit criterium te halen. Ik zeg dit mede tegen de heer Crone, die mij een spreadsheet zou geven om te laten zien hoe een en ander in 25 jaar te regelen is. Die heb ik nog steeds niet ontvangen.

De heer **Crone** (PvdA): Dat zal ik meteen goedmaken. Het is echter erg eenvoudig. De berekening van de werkgroep klopt. Die werkt met de veronderstelling van een economische groei van 4% nominaal: 2% inflatie en 2% reëel. De heer Van Beek vraagt aan de minister wat er gebeurt bij een economische groei van 2% tot 2,5%. Dat hebben wij ook gedaan. Wij hebben een nominale groei van 5% genomen. Dat scheelt natuurlijk. Als de economische groei in Nederland 25 jaar lang nominaal 1% extra toeneemt, is dat zeer belangrijk. Deze veronderstelling is overigens zeer verantwoord. In de naoorlogse periode is de gemiddelde nominale groei 7,7% geweest. Daar

zitten wij met 5% ver onder. Een ander verschil is dat wij de periode van 25 jaar nu laten ingaan, terwijl de werkgroep reeds twee jaar geleden is begonnen te rekenen. Wij sparen dus twee jaar langer door.

De heer **Van Beek** (VVD): Dank voor de uiteenzetting van de heer Crone. Ik verwacht een bijdrage van het kabinet en een spreadsheet van de heer Crone.

Ondanks het feit dat wij economisch in een moeilijke periode terechtkomen, wordt er op Europees niveau scherp gekeken naar de afspraken die gemaakt zijn in het kader van het stabiliteits- en groeipact. Wij moeten elkaar daaraan houden. Er moet geen uitzondering worden gemaakt, noch voor landen noch voor specifieke situaties. Ik denk aan de huidige situatie met veel onrust in de wereld. Dat mag geen aanleiding zijn om je niet te houden aan de afspraken. Ik moedig de minister aan daarover met zijn collega's te blijven discussiëren.

Ik kom te spreken over het FES. Ik heb goed naar de stukken gekeken. Ik heb geprobeerd de antwoorden te beoordelen. Ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat er in het FES sprake is van een situatie waarin weliswaar rekening wordt gehouden met minder verkopen van tafelzilver dan tot nu toe, maar het overgebleven bedrag zo hoog is, dat sprake is van een onhaalbare situatie. Onder de gigantische hoeveelheid cijfers en tabellen ligt een niet-sluitende FES verscholen. Het lijkt te kloppen, maar ik maak mij zorgen over een aantal uitgangspunten.

Het gevoel van tevredenheid over de werkgelegenheidssituatie roept ook een enorme zorg op over het feit, dat wordt gesproken over een oploep van de werkloosheid van 240.000 naar 280.000. Collega Vermeend praat in een non paper over grotere aantallen. Er moet alles aan gedaan worden om dat te voorkomen. Je ziet twee tendensen. Er zijn te veel ongeschoolde mensen die moeilijk plaatsbaar zijn. Verder staat een te groot aantal vacatures open, meer dan 200.000. Dat vraagt overleg met de sociale partners en nadenken over onderwijs, bemiddeling en fiscale maatregelen. Wij moeten echt alles uit de kast halen om die ontwikkeling te keren.

De begroting die het kabinet heeft voorgelegd is historisch. Gezien de

internationale ontwikkeling moeten wij hopen, dat die op hoofdlijnen overeind blijft. Wij maken ons toch zorgen. Wij zien met belangstelling de besluitvorming in najaarsnota en voorjaarsnota tegemoet.

Ik zal niets zeggen over de minister. Hij verkeert midden in een moeilijke periode als het gaat om al het werk dat gedaan moet worden. Pas aan de meet worden prijzen verdeeld. Er zijn mooie woorden gezegd. Als het misgaat met de euro, dan heeft hij het toch gedaan. Het lijkt mij verstandig maar gewoon door te werken. Ik besef dat het werk niet alleen door deze beide bewindslieden wordt gedaan, maar ook door hun ambtenaren. Ik dank hen voor de ongelooflijke hoeveelheid papier die wij hebben mogen ontvangen.

De (algemene) beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt van 13.42 uur tot 14.25 uur geschorst.

Voorzitter: Van Nieuwenhoven

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van der Knaap.

De heer **Van der Knaap** (CDA): Mevrouw de voorzitter. Uit de Volkskrant van 5 oktober jl. blijkt dat minister Vermeend voornemens is, werknemers uit Oost-Europese kandidaat-lidstaten van de Europese Unie toe te laten op de Nederlandse arbeidsmarkt. Hij ziet dit als een bijdrage aan een pakket van maatregelen om illegale arbeid en uitbuiting te bestrijden. Mede namens de VVD-fractie verzoek ik om een brief van de minister, op zo kort mogelijke termijn, waarin hij precies uitsluitel geeft welke maatregelen hij wil nemen om dit te bereiken.

Voorzitter

De heer **De Wit** (SP): Mevrouw de voorzitter. Ik heb over diezelfde kwestie vrijdag opheldering gevraagd aan de minister van middel van schriftelijke vragen. Misschien kunnen de antwoorden daarop meegenomen worden bij het antwoord dat de heer Van der Knaap nu vraagt.

De heer **Van Dijke** (ChristenUnie): Voorzitter. Dit is natuurlijk een belangrijk punt. Kan de minister er ook een analyse bij doen van de gevolgen die het heeft voor de landen waar die mensen vandaan komen?

De heer **Van der Knaap** (CDA): Dat lijkt mij geen probleem.

De **voorzitter**: Wij zullen de vragen meesturen. Dit gaat de minister allemaal lezen voordat hij de Kamer antwoordt, want ik stel voor dit gedeelte van het stenogram door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Wijn.

De heer **Wijn** (CDA): Op 2 oktober bespraken wij 's avonds in een algemeen overleg de mogelijkheid voor afgewezen Koerdisch-Iraakse asielzoekers om terug te gaan via Turkije. De volgende ochtend, 3 oktober, stond er in Trouw een bericht met in de kop dat Turkije Iraakezen weigerde. De staatssecretaris gaf daarin aan dat Turkije geen afgewezen Iraakse asielzoekers terug laat reizen via Turkije. Daarom vragen wij een brief aan de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Justitie over de stand van zaken hieromtrent, op welke manier men Turkije hierover heeft benaderd en welke alternatieven inmiddels zijn ontwikkeld om zelfstandige en gedwongen terugkeer naar dit voldoende veilige gebied te bewerkstelligen.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Voorzitter. Aan het eind van het overleg waarnaar de heer Wijn verwijst, heeft de staatssecretaris aan de Kamer gemeld dat de onderhandelingen waren opengebroken. De Kamer heeft toen direct verzocht om een brief, waarin dit werd uitgelegd. Het wordt wel hoog tijd om op die brief te rappelleren, want die had er

al moeten zijn. Het verzoek om zo'n brief is dus al in de commissie gedaan.

De **voorzitter**: Ik zou bijna zeggen: des te meer reden om voor te stellen om dit gedeelte van het stenogram door te geleiden naar het kabinet.

De heer **Wijn** (CDA): Wat een sympathieke formulering!

Overeenkomstig het voorstel van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Van Ardenne.

Mevrouw **Van Ardenne-van der Hoeven** (CDA): Voorzitter. Vanmorgen werd bekend dat het Centraal planbureau een rapport heeft gemaakt over de opvolger van de F-16. Uit dat rapport blijkt dat het luchtvaartcluster te onsamenhangend zou zijn en het clusterbeleid van de overheid te weinig robuust. De vraag is dan waarom wij in de huidige fase in de opvolging van de F-16, zeg de JSF, zouden stappen.

Mijn vraag is of de Kamer dat rapport kan inzien en toegezonden kan krijgen. Waarom heeft de overheid dit rapport laten maken? Wij zouden liefst zo spoedig mogelijk een reactie van de regering op het rapport ontvangen, omdat wij in de loop van deze maand de beslissing over de opvolger van de F-16 tegemoet zien. Het lijkt ons van belang om bijtijds geïnformeerd te worden.

De **voorzitter**: Ik meen dat ook hierover schriftelijke vragen zijn binnengekomen, van de heer Timmermans. Ik stel voor, dit gedeelte van het stenogram, met de vragen eraan gehecht, door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Nicolaï.

De heer **Nicolaï** (VVD): Voorzitter. Gisteren bereikte ons het bericht dat een Algerijnse vreemdeling die wordt verdacht van terrorisme, ten gevolge van vormfouten is vrijgelaten. In het licht van de bestrijding van terrorisme, waar wij nu op alle fronten mee bezig zijn, is dat dermate ernstig dat wij zo spoedig mogelijk een brief van de minister

van Justitie hierover willen ontvangen. Wij willen graag dat daarin in ieder geval opheldering gegeven wordt over de gang van zaken. Als er sprake is van fouten van de IND of anderen, willen wij tevens dat er in de brief maatregelen terzake worden aangekondigd.

Ons verzoek is dat wij die brief morgen uiterlijk om 10.00 uur hebben. Aan de hand van die brief kan morgenochtend nagegaan worden of er behoefte is aan een spoeddebat, zo mogelijk later op de dag. Wellicht kan dit in een procedurevergadering worden behandeld. Dit verzoek doe ik mede namens mevrouw Halsema en de heren Van de Camp, Rouvoet, Van Oven, Dittrich, Van der Staaij en De Wit.

De **voorzitter**: Ik neem aan dat de heer Van de Camp zich realiseert dat hij hierover ook schriftelijke vragen heeft gesteld.

De heer **Nicolaï** (VVD): Hij was als eerste het meest enthousiast over deze procedure.

De **voorzitter**: Hiermee hebben wij de combinatie weer gemaakt. Ik zal dit gedeelte van het stenogram doorgeleiden naar het kabinet.

Het woord is aan de heer Verhagen.

De heer **Verhagen** (CDA): Voorzitter. Ik denk dat over het volgende onderwerp geen schriftelijke vragen zijn gesteld door een van de fracties.

De **voorzitter**: Dat weet je maar nooit.

De heer **Verhagen** (CDA): Voorzitter. Ja, maar toch wil ik graag dat de regering in een brief aan de Kamer haar opvattingen kenbaar maakt over het lidmaatschap van Syrië van de Veiligheidsraad. In de eerste stemming hebben 166 landen zich daarvan voorstander verklaard. Behoorde Nederland tot die landen? Op welke wijze zal Nederland hier verder mee omgaan? Kan de regering dat in die brief aangeven?

De **voorzitter**: Ik stel voor, dit gedeelte van het stenogram naar het kabinet door te geleiden.

Daartoe wordt besloten.

Voorzitter

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Hermann.

Mevrouw **Hermann** (GroenLinks): Voorzitter. De Nederlandse maatschappij tot bevordering der tandheelkunde en Zorgverzekeraars Nederland hebben een maand geleden een voorstel ingediend bij de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over een hogere vergoeding van praktijkkosten. De minister had daarom gevraagd. Het wachten is nu op besluitvorming van de minister. Die besluitvorming is noodzakelijk voor aanpassing van de polisvoorwaarden van de verzekeraars. De Nederlandse maatschappij tot bevordering der tandheelkunde heeft tegen deze achtergrond de minister verzocht om met spoed op het voorstel te reageren. Als niet voor morgen, donderdag, 12.00 uur een antwoord ontvangen is, kunnen de polisvoorwaarden van de verzekeraars niet meer voor 1 januari a.s. aangepast worden. Mijn verzoek aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is dan ook om ons met spoed te berichten wat haar antwoord is op het genoemde voorstel en op welke wijze zij daarin verder procedeeert.

De **voorzitter**: Ik stel de Kamer voor, dit gedeelte van het stenogram door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Dijsselbloem.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Voorzitter. Mijn verzoek is om het verslag van het AO over de detailhandel op de plenaire agenda te plaatsen. Dit heeft overigens geen dodelijke haast.

De **voorzitter**: Dit is een bijzondere formulering, maar ik zal de Kamer daarover een nader voorstel doen.

Ik deel bij uitzondering aan de Kamer mee dat mevrouw Molenaar verzocht heeft om het verslag van het algemeen overleg over film-subsidies op de agenda van de Kamer te plaatsen. Wegens vertrek naar het buitenland kon zij dat verzoek hier niet zelf doen. Vandaar dat ik deze uitzondering heb gemaakt. Ook dit verslag komt volgende week op de agenda.

Aan de orde is de voortzetting van:

- **de algemene financiële beschouwingen naar aanleiding van de Miljoenennota voor het jaar 2001 (28000, nr. 1), en de behandeling van:**
- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 2001 (28000-IXB);**
- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2001 (28000-IXA).**

De (algemene) beraadslaging wordt hervat.

□

De heer **Marijnissen** (SP): Mevrouw de voorzitter. Wereldwijd wint de beweging tegen de neo-liberale globalisering aan kracht. In Genua demonstreerden in juli 100.000 mensen voor een andere, eerlijker wereld. De demonstranten wilden dat het neo-liberale karakter van het globaliseringsproject werd vervangen door een aanpak waarbij recht zou worden gedaan aan de rechten van alle mensen.

Sinds Genua hebben een groot aantal Europese politici zich voorzichtig positief uitgelaten over het breekijzer van de demonstranten, te weten de Tobin-tax. Ik noem de Belgen, de premier van Zweden, de minister van buitenlandse zaken van Finland, Jospin en de heer Schröder. Kortom, het is al een aardig lijstje aan het worden. En wel ja, ook het conceptverkiezingsprogramma van de Partij van de Arbeid meldt nu dat deze partij een onderzoek wil naar de mogelijkheden van daadwerkelijke uitvoering van de Tobin-tax. Het vervelende is alleen dat mijnheer Tobin – hij leeft nog – zelf niet zoveel ziet in het plan dat hij ooit gelanceerd heeft, maar de man is ook al op leeftijd.

De heer **Crone** (PvdA): Dat belooft dan voor uw standpunten misschien ook nog veel goeds, op de heel lange termijn!

Ik wil het echter even rechtzetten. De heer Tobin heeft gezegd dat hij niet verbonden wil worden met de antiglobalisten, omdat dit een enorm gemengde coalitie is, waarin heel

andere belangen zitten dan hijzelf voorstaat. Hij is juist vóór internationaal kapitaalverkeer, hoe vrijer hoe beter, maar hij wil dit door een heffing op een marktconforme manier reguleren. Over de invulling daarvan, hoe dat technisch kan, hebben vele mensen na hem beter geschreven dan hijzelf heeft gedaan. Maar dat geeft ook niet; het was zijn idee.

De heer **Marijnissen** (SP): U wilt eigenlijk beweren dat hij nog steeds achter zijn standpunt staat, achter zijn idee? Mag ik hem dan op dit lijstje nog behouden, naast Jospin, Schröder en de PvdA? Oké. Ik had namelijk al het voorstel willen doen om eventueel de naam te veranderen in Jospintax of misschien wel Cronetax. Nu zijn beiden niet zo bekend in de wereld en misschien hadden wij ook gewoon kunnen zeggen: solidariteitstax. Dan weten de mensen ook meteen waar het over gaat. Maar hoe dan ook, het is interessant om te zien dat dit idee in de wereld politiek duidelijk terrein wint, namelijk om het flitskapitaal aan banden te leggen door er een kleine heffing op te leggen en daarmee tegelijkertijd geld te genereren voor de Verenigde Naties ten behoeve van effectieve armoedebestrijding.

Paars is echter niet zo voortvarend als de mensen die ik zo-even opnoemde, want de minister-president liet bij de algemene beschouwingen letterlijk weten niet enthousiast te zijn over deze tax op flitskapitaal. Hij zei er geen bijzondere waarde aan te hechten, maar de minister van Financiën zou in de Ecofin-raad een onderzoek niet blokkeren. Mijn vraag aan de minister is hoe het in de Ecofin-raad is afgelopen. Ik heb wel het verslag gelezen en ook gelezen dat de minister uitvoerig heeft toegelicht dat hij vier grote bezwaren heeft, maar ik nodig hem uit dat hier allemaal nog eens te herhalen; dan kunnen wij toetsen of dat allemaal wel oké is.

Wat mij verbaasd heeft, is dat de minister voor Ontwikkelingssamenwerking in een krantenartikel beweert dat het idee van de Tobin-tax goedkoop zou zijn. Nu is dat om twee redenen een rare opmerking. Ten eerste is het strijdig is met het conceptverkiezingsprogramma van de PvdA, zodat wij straks, naast de heer Van der Ploeg,